

Heroptimalisatie voeder dringt zich op

De prijs van de veevoedergrondstoffen is aanzienlijk door elkaar geschud. Gerst en maïs werden fors duurder, terwijl tarwe sinds mei veel goedkoper werd. Globaal gezien resulteren de schommelingen in een kleine afname van de productiekost van diervoeders. Gemiddeld werden de mengvoeders voor vleesvarkens ongeveer 2% tot 4% goedkoper, terwijl de prijs van de zeugenvoeders gelijk bleef. – DIRK FREMAUT, HOGESCHOOL GENT –

De berekeningen in dit artikel zijn gebaseerd op de prijsnoteringen van 29 augustus 2011. Vergeleken met de optimalisatie in mei 2011 (zie *Landbouw&Techniek* 10 van 20 mei 2011) werden alle rantsoenen voor varkens iets goedkoper en dit vooral door de lagere prijsnoteringen van tarwe en enkele bijproducten.

De prijzen van tarwe, dierlijk vet en de meeste aminozuren zijn sterk afgenomen. De prijsdaling voor tryptofaan en threonine bedroeg bijna 20% terwijl tarwe en dierlijk vet gemiddeld 12% goedkoper werd. Suikerbietpulp is ongeveer 10% goedkoper geworden in vergelijking met mei laatstleden. Merkwaardig is het feit dat gerst en maïs flink duurder werden. De voorraden maïs zijn blijkbaar gering en men wacht vol spanning op de nieuwe oogst. Men verwacht echter een vrij grote

prijsdaling voor maïs wanneer de nieuwe oogst beschikbaar is. Eveneens opmerkelijk is het feit dat de aankooprijzen van gerst en tarwe dezelfde is, waardoor uiteraard tarwe in alle formules zeer aantrekkelijk geworden is.

De eiwithoudende producten zijn iets in prijs toegenomen in vergelijking met mei. De prijs van erwten en sojaschroot stegen respectievelijk met 5,8% en 3,1%. Tarweglutenfeed en kortmeel zijn nog steeds moeilijk verkrijgbaar.

In tegenstelling met vorige formuleties is tarwe bijgevolg zeer aantrekkelijk geworden als veevoedermiddel. In vergelijking met mei is maïs helemaal niet meer interessant als veevoedermiddel. Maniok is nog steeds moeilijk verkrijgbaar, terwijl ook sorghum minder beschikbaar geworden is. Beide worden echter niet toegela-

ten in de formulaties, maar worden wel opgenomen bij de geweerde waardoor de inkomprijs berekend kan worden.

De schommelingen op de grondstoffenmarkt veroorzaakten een kleine afname van de veevoederprijzen. Naast deze prijsdalingen is een herformulering van de veevoeders deze maand zeer sterk aan te bevelen. Bij herformulering worden de diverse rantsoenen veel goedkoper en wijzigt de rantsoensamenstelling vrij drastisch.

Vleesvarkensvoeder 1

Formule 1 (tabel 1 en figuur 1) staat voor een vleesvarkensvoeder zonder ccm. De zelfmenger stelt dit rantsoen volledig zelf samen. De samenstelling van dit voeder, weergegeven in tabel 1, toont dat tarwe maximaal opgenomen wordt in de formule (40% in vergelijking met 10,17% in mei laatstleden). Het aandeel gerst is sterk gereduceerd, namelijk van 35% in mei tot 15,99% momenteel. Het aandeel maïs verdween volledig uit de formule. Tarweglutenfeed steeg eveneens sterk en wordt

Tabel 1 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor vleesvarkens (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	Formule 1 (zonder ccm)	Formule 2 (met ccm)
Prijs (87% ds) in euro/ton	244,48	209,41
Samenstelling (aandeel in %)		
ccm		35,00
Tarwe	40,00	30,00
Gerst	15,99	0,00
Sojaschroot Brazil 46	7,38	12,29
Tarweglutenfeed	15,00	8,97
Koolzaadschroot	5,04	6,00
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	0,00	0,00
Luzerne	0,00	0,00
Suikerbietenpulp	2,09	0,00
Erwten	10,00	5,71
Franse maïs	0,00	0,00
Sojabonen	0,00	0,00
Kern	4,50	2,03
Totaal	100,00	100,00

terug maximaal opgenomen. Het totale eiwitgehalte van de formule nam lichtjes toe tot 15,69% en het totaal fosforgehalte was 0,45%, namelijk het maximaal toegelaten niveau.

Als een zelfmenger de samenstelling van zijn veevoeder niet wijzigt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 257,50 euro/ton in vergelijking met 249,69 euro/ton in mei. Dit betekent dat de kostprijs in dit geval zelfs met 7,81 euro/ton of 3,13% toegenomen is. Heroptimaliseren van de formule levert deze maand echter een groot verschil op. De geoptimaliseerde prijs bedraagt 244,48 euro/ton, met andere woorden een verschil van 13,02 euro of 5,06%. De



FOTO: TWAN WIJERMAN

samenstelling van de optimale formule vind je in tabel 1. De afgelopen 3 maanden daalde de voedermiddelenkost voor de voorgestelde formule dus met 5,21 euro/ton (-2,10%). Tegenover de maximale grondstoffenkostprijs van de veevoerders in september 2007 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande formule 9,95% goedkoper (figuur 1) te zijn.

In tabel 3 bepalen we ook de (marginale) waarde of de schaduw- of inkomprijs van enkele voedermiddelen die niet opgenomen zijn in het rantsoen. De 'inkomprijs' staat voor de prijs waarbij we de betreffende grondstof in de formule zouden opnemen. Is de aankoopprijs van de voedermiddelen lager dan de berekende waarde, dan loont het de moeite om de grondstof in het rantsoen op te nemen. De minimale opname van de betreffende grondstof vind je onder de term 'inkom%'. De inkomprijs voor testgrondstof sorghum bedraagt 238,83 euro/ton, de actuele kostprijs deze maand is echter niet bekend wegens moeilijk verkrijgbaar. Indien sorghum toegelaten zou worden, dan zou vandaag 2,26% milocorn of sorghum opgenomen worden in onze formule. Milocorn wordt echter beschouwd als een testgrondstof en wordt niet toegelaten in de formule.

Ook de marktprijs van volvette soja-bonen (424,00 euro/ton) komt bijna in de buurt van de schaduwprijs, namelijk 384,68 euro. Indien de schaduwprijs van de volvette sojabonen bereikt zou worden, dan zou 7,02% volvette sojabonen opgenomen worden in het vleesvarkensvoeder.

Vleesvarkensvoeder 2

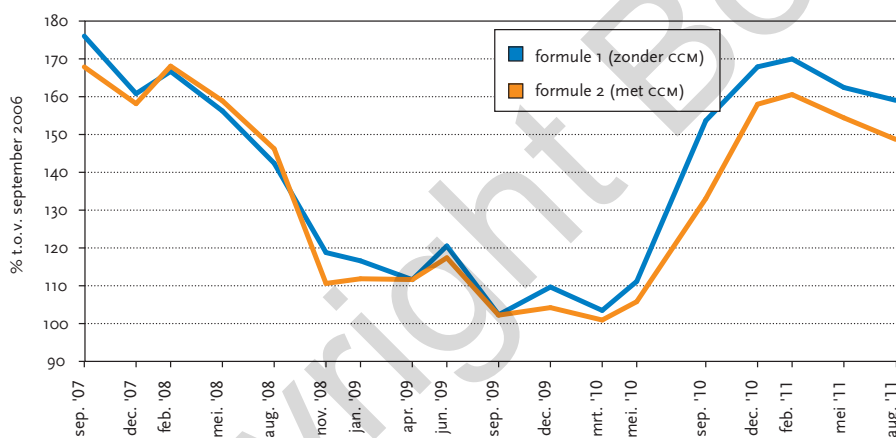
Bij formule 2 mengt de varkenshouder zijn zelfgeteelde ccm (35%) en tarwe (30%) met een aanvullend voeder. Dat laatste koopt hij in gemengde vorm bij een veevoederbedrijf. De berekeningen in tabel 1 waarden ccm aan de prijs van 140,00 euro/ton (geschatte marktwaarde oogst 2010 is 130,00 euro/ton + 10 euro kosten) op basis van 68% droge stof (ds) of aan 179,00 euro/ton voor 87% ds. Voor tarwe nemen we de normale marktwaarde, namelijk de huidige aankoopprijs van 216 euro/ton. In de prijzen van de grondstoffen van het aanvullende voeder tellen de productie-, transport- en andere extra kosten uiteraard niet mee. Daarom zal het uiteindelijke voeder duurder zijn dan hier weergegeven.

Ten opzichte van mei werd de formule met ccm eveneens goedkoper. Op basis van 87% ds bedraagt de prijs van het ccm-rantsoen momenteel 224,92 euro/

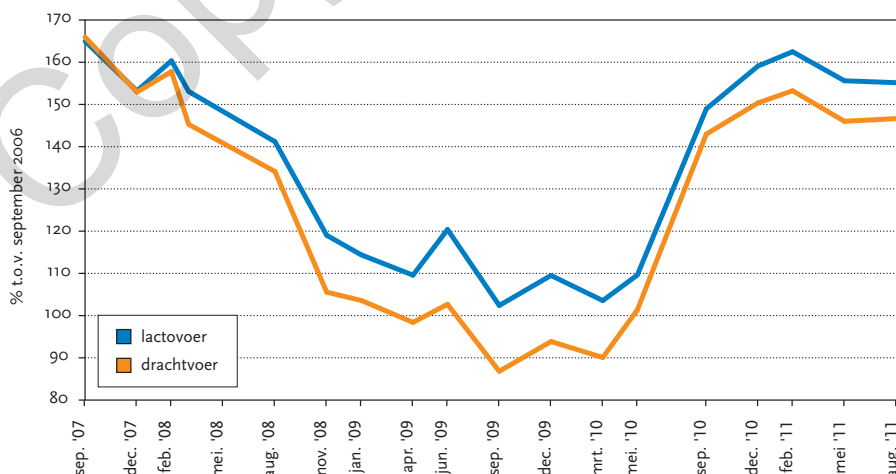
ton (209,41 euro/ton voor gemengd voeder met een vochtgehalte van 81%). In mei was dit 233,60 euro/ton (87% ds), goed dus voor een prijsdaling met 3,71%. Figuur 1 toont dat deze ccm-formule 11,42% goedkoper is dan in september 2007, het moment van de duurste voederprijzen. De herformulering van het aanvullend voeder levert deze maand

Tabel 2 Samenstelling geoptimaliseerde zeugenrantsoenen (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)

	Lactovoer	Drachtvoer
Prijs (87% ds) in euro/ton	252,37	224,31
Samenstelling (aandeel in %)		
Tarwe	35,00	35,00
Gerst	8,76	8,62
Sojaschroot Brazil 46	8,52	0,00
Tarweglutenfeed	15,00	15,00
Koolzaadschroot	8,21	10,00
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	0,00	12,00
Luzerne	2,01	0,00
Suikerbietenpulp	1,41	11,93
Erwten	14,00	0,00
Franse maïs	0,80	0,00
Sojabonen	0,00	5,02
Kern 2 + aminozuren	6,29	2,43
Totaal	100,00	100,00



Figuur 1 Prijs-evolutie voeders voor vleesvarkens sinds september 2006 (= 100%)



Figuur 2 Prijs-evolutie voeders voor drachtige en lacterende zeugen sinds september 2006 (= 100%)

een voordeel op van 1,96 euro per ton. Uit tabel 1 blijkt dat ook de formule van het aanvullende voeder gewijzigd is in vergelijking met de samenstelling van mei laatstleden.

Tabel 3 (p. 6) maakt duidelijk dat de schaduwprijzen van de geweigerde voedermiddelen gerst, suikerbietenpulp en kortmeel in de buurt komen van de huidige aankoopprijzen. In deze berekeningen kwam (Franse) droge maïs niet aan bod omdat deze formule verplicht 35% ccm bevat.

Zeugenvoerders

Tabel 2 geeft de geoptimaliseerde samenstelling van een klassiek dracht- en lactovoeder weer. De grondstoffenkostprijs om de zeugenvoerders samen te stellen, ligt momenteel op 224,31 euro/ton voor het drachtmeel en 252,37 euro/ton voor het lactomeel. Na heroptimalisatie zijn deze voeders respectievelijk 0,4% duurder en 0,3% goedkoper geworden. Als we niet heroptimaliseren, dan zou de samenstelling van mei momenteel respectievelijk 229,35 euro/ton en 261,82 euro/ton kosten. Heroptimaliseren levert bijgevolg ook hier een sterke kostenreductie op. Voor het drachtvoeder levert de herformulering 5,05 euro/ton op (-2,2%), terwijl bij het lactovoeder een winst van 9,44 euro/ton (-3,6%) geboekt wordt. De prijs-evolutie van de zeugenvoerders vind je in figuur 2. De prijs van het lactomeel is nu 6,7%

lager dan in september 2007, het drachtmeel is sindsdien 17,1% goedkoper geworden. Wegens de relatief dure prijs voor voedergerst werd, in vergelijking met mei, slechts 8,62% gerst (30% in mei) opgenomen in het drachtmeel, terwijl slechts 8,76% gerst aanwezig is in het lactomeel (35 % in mei). In beide formules werd tarwe deze maand maximaal (35%) opgenomen. In beide voeders zien we dat het

aandeel tarweglutenfeed eveneens terug maximaal (15%) is opgenomen en het aandeel maïs verdween bijna volledig uit de zeugenvoeders. Suikerbietpulp is iets interessanter geworden. Erwten worden niet opgenomen in de samenstelling van het drachtvoeder, terwijl het aandeel volvette sojabonen toenam van 3,07% naar 5,02%.

In tabel 3 zien we dat de actuele prijs van 264,00 euro/ton voor maïs boven

de inkomprijs van 253,27 euro ligt voor drachtmeel. Als de prijs van maïs zou dalen tot het niveau van de inkomprijs, dan zou slechts 1,8% maïs opgenomen worden in het drachtmeel. Voor lactomeel bedraagt de inkomprijs van maïs 252,51 euro per ton (opname 1,86%).

Prijswijzigingen

Voor de geoptimaliseerde formules daalde de prijs van de vleesvarkensrantsoenen in vergelijking met 3 maanden geleden. De grondstoffenprijs voor het volledige mengvoeder daalde met 2,1% terwijl het ccm-rantsoen 3,6% goedkoper werd. Voor het lactovoeder bedroeg de prijsdaling 0,3% terwijl het drachtvoeder 0,4% duurder werd. Een herformulering van de rantsoenen zorgt deze maand voor een sterke kostenreductie, waardoor gesteld kan worden dat herformuleren momenteel zeker noodzakelijk is.

Dit is het twintigste artikel in de reeks 'Varkensvoeders produceren aan minimale kostprijs'. Het vorige artikel verscheen in *Landbouw & Techniek* 10 van 20 mei 2011. De teksten zijn ook gebundeld op het afgesloten ledengedeelte van de Boerenbondwebsite, via www.boerenbond.be/grondstoffen.

Tabel 3 Inkomrijzen en inkomgehalte van enkele geweigerde voedermiddelen

	Formule 1		Formule 2		Lactovoer		Drachtvoer	
	Inkomprijs ¹	Inkom%	Inkomprijs ¹	Inkom%	Inkomprijs ¹	Inkom%	Inkomprijs ¹	Inkom%
Vleesvarkens			Vleesvarkens					
Tarwe			Eis 30%					
Gerst			184,45	11,35				
Sojaschroot 46							241,68	2,11
Tarweglutenfeed								
Koolzaadschroot								
Maniok	214,75	3,19	173,59	9,56	252,51	1,86	206,37	2,98
Tarwekortmeel	100,57	3,83	142,53	2,64	136,90	1,94		
Luzerne	144,99	0,31	98,26	1,42	1,42		150,28	0,92
Suikerbietenpulp	Eis 1%		166,37	3,00	Eis 1%		Eis 3%	
Erwten							245,27	2,63
Franse maïs	238,37	2,32	NT				253,27	1,8
CCM	NT		Eis 35%		NT		NT	
Sojabonen	384,68	7,02			420,43	0,24		
Sorghum (tannine-arm)	238,83	2,26	201,54	3,83	260,53	0,89	241,98	1,49

NT = niet toegestaan; Eis = moet met x% in formule opgenomen worden

¹ in euro/ton